

שבעת ימים פרק ראשון יומא

עין משפט גר מצוה

בז א מיי פ"ו מכלות
ס"ט ומוחה הלכה א
והלכו ו:
בב ב מיי שם ה"ג ע
טו"ש"ד ע"ד ק"ר רפו
סעיף א':

גליון הש"ס

גב' בית חתמא לא
איך. כעין זה מולין קלט
ע"כ ו"י: תוס' ד"ה איני
יודע וכו' ו"ל אדרבה
משום דמינה פליק. עין
משנת הרמ"ח ח"א סימן
מ: ד"ה חוין ב"י שבנויות
בקדש. עין לעיל ח ע"כ
מוס' ד"ה דל':

הגהות הב"ח

(א) גב' מדי טו'
ממשעו) תלמי' ו"כ
ס"א מדי כמשמעו יון
זו מקדוניה וכן עיקר:
(ב) שם ד"ה תלמי'.
ו"כ רש"י ל"ג ליה:
(ג) רש"י ד"ה נפלו טו'
נלשאר שהיה מוכדים
נפל כ"ד:

הגהות הגר"א

[א] גב' גרממא. ז"ל
גרממא (ועמ"ש ב"ר
רפ"ז דנע"ס): [ב] שם
(דבר אחר) תלמי' וכן
מחקו רש"י:

מוסף רש"י

זה סילק. שם עיר
(כחובות י:).
שבאחים. גזר שבהם,
כמו שד הימין שחובה
מן השמאל (סוטה ד:).
שמשו את הארץ
כשחיותו. שמקום נגלו
מעמיק בלחן מרוב טבדו
ויכני שם כמולא וכסמא,
ולשון ששי לא פורש לנו
מזל דמי לשחיות, ונראה
לשון עמודי שש, ששם
ככדים ומקום המעמד
ויכר (טו). תלמים.
מלס הממשה שמהנה
העפר ומעמיק בלחן
(טו). שמעניקין החמה
בקומתו. מרוב גובה
קומתן לזמה כליו זלזלם
נוקב וענק נקבב שהחמה
יוזאה זו (טו). לכן
יתנם עד עת יולדה
ילדה. היטו ט' חשית.
כלמחרתמין נכח המסכות
כעין דלעתא למילה,
ומכ"ה (מיכה ה) ועמד
ורעה נעו ה' וגו' וישבו
כי עתה יגדל, ומתמנמין
ויסובו מניני גלותוהו
(סנהדרין צח:). על בני
ישראל. היטו כל העולם
ששרלל מפרסונו (טו).

איני יודע אם נינה העיר הגדולה וכו'. ומימה לי אמאי לא קאמר
נמי איני יודע אם כלל העיר הגדולה כיון דמספקא ליה זרסן
ונינה שלפני פניו אם העיר הגדולה עליהו קאי כ"ש דליכא לספקין
כלל דמינה קא סליק ו"ל אדרבה משום דמינה קא סליק אם איתא
דעלה קאי לא הוה ליה לנימר היא
העיר הגדולה אלא העיר הגדולה:

חזין מלשכת פרהדרין שבה היתה
יורה. ולא תאמר ליחשוב נמי
לשכת בית אבן שבה היתה לירה
לכחן השורף את הפרה י"ל לא חשיב
אלא לשכות שבמקדש * שבנויות
בקודש אבל לשכת בית אבן זהר
הבית הוה א"י כיון דלא הוה בכל
שמה אלא אחת לכמה שנים לא
חשיב לירה: **וכי תיבא מדרבנן.**
וא"ל מ"מ אכתי תיקשי לעיל נמי גבי
לשכת פרהדרין ליגזרו טעמא משום
שלא יאמרו כהן גדול חבוש צבית
האסורים י"ל דלמאי דס"ד השמא
לשכת פרהדרין נמי מחייב ר' יהודה
מהאי טעמא ולא מטעמא דשלא
יאמרו כ"ג חבוש אבל מימה לי מאי
קאמר וכי תימא מדרבנן מכל מקום
תיקשי אכתי דרבנן אדרבנן מכ"ש
דהכא פטרי אפילו מדרבנן ועל
מחייבי אפי' מדאורייתא ו"ל דרבנן
אדרבנן לא קשה דשאינו סוכה דלית
עראי היא דבכל יכול להיות שהוה יוצא
ממנה כגון אם הוא מנעטר או ירדו
גשמים וכהנה דבות אבל לשכת
פרהדרין שהיה צמחה בקציעו' מחייבי:
דילמא

תלמי שמשו את הארץ תלמי תלמים (ט) [ב] דבר אחר אחימן בנה ענת
אשר חשב (על) יושבי תימן אם לא יסחבום צעירי הצאן אם לא יישים עליהם נוהם מתקין לה
רבה בר עולא מאי משמע דהאי צעירי הצאן פרס הוא דכתיב (ו) האיל אשר ראית בעל הקרנים (הוא)
מלכי מדי ופרס ואימא יון דכתיב (ו) והצפיר השעיר מלך יון כי סליק רב חביבא בר סורמקי אמרה
קמיה דההוא מרבנן אמר ליה מאן ליה ידע פרושי קראי מותיב תיובתא לרבי מאי צעירי הצאן
זוטרא דאחורי דתני רב יוסף תירס זה פרס אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן משום ר' יהודה
ברבי אלעאי עתידה רומי שתפול ביד פרס קל וחומר ומה מקדש ראשון שבנאוהו בני שם והחריבוהו
כשדיים נפלו כשדיים ביד פרס אמר רב עתידה פרס שתפול ביד רומי אמרו ליה רב כהנא ורב אסי לרב בנויי
ביד סתורי אמר להו אין גזירת מלך היא איכא דאמרי אמר (ליה) אינהו נמי הא קא סתרי בי כנישתא
תניא נמי הכי עתידה פרס שתפול ביד רומי חדא דסתרי בי כנישתא ועוד גזירת מלך הוא שיפלו בוגין
ביד סתורין דאמר רב יהודה אמר רב (ע) אין בן דוד בא עד שתפשוט מלכות רומי הרשעה בכל העולם כולו
תשעה חדשים שנאמר (לכן יתנם עד עת יולדה ילדה ויתר אחיו ישובו על בני ישראל: ת"ר) כל הלשכות
שהיו במקדש לא היו להן מוזהה חוץ מלשכת פרהדרין שהיה בה בית דירה לכהן גדול אמר ר' יהודה
והלא כמה לשכות היו במקדש שהיה להן בית דירה ולא היה להן מוזהה אלא לשכת פרהדרין גזירה היתה
מ"ט דר' יהודה אמר (ע) (רבא) קסבר רבי יהודה כל בית שאינו עשוי לימות החמה ולימות הגשמים אינו בית
אייתיביה אבבי והכתיב (את) בית החורף על בית הקיץ א"ל בית חורף ובית קיץ איקרי בית * שתמא לא
איקרי אייתיביה אבבי * סוכת החג בחג ר' יהודה מחייב וחכמים פוטרין ותני עלה ר' יהודה מחייב בעירוב ובמוזהה
ובמעשר וכי תיבא מדרבנן בשלמא עירוב ומוזהה איכא למימר מדרבנן אלא מעשר מי איכא למימר מדרבנן
דילמא

תוס' ישנים

ו אקטריסוף. א) כן ג' הקונטרס. ואפילו אי גרס קטריסוף בלא אל"ף אין זו קטריסוף דגיטין (ו) א) ועיובין
[ג] [ב] דהאי מלך אשור הוה, וההוא דהתם מלך שגדים. ועוד אומר רבינו הוקן דשמה י"ל ששורב בנה צנינים
כמשמע קרא אשור יקדה לניס (ושערי כג, יג), פירוש לזכר בעלי פסיעו. ואפשר שיקד זה הבנין. איני יודע אם
רסן גדולה או נינהו. אבל בכלל לא נתפסק אם לא גדולה. לפי שכן שנינו גדולה היא שבעל הספוק או רסן
שבניניה מדבר הספוק, אבל כלל אינו מדבר אלא מוכיחה. חוץ מלשכת פרהדרין. וא"ל הא איכא נמי לשכת כהן
השורף את הפרה שהיה צנינים מוכחה והיא היתה בקודש, כדאמרין (פרה פ"ג מ"ן) שהיו עושין כשב מהר הבית
לחר המשחה, ותנן נמי [מדות פ"א מ"ג] שער המזרחי שפיר וכל מעסקיה יולאין לחר המשחה וגמרין ממילואי.
ואומר רבינו הוקן דזאיל וימה (בטלה) [בטלה] שמה לא קחשיב. ולשכת בית אצטנים נמי דלמרינן שהיה בית דירה
לכחן גדול לא קחשיב, שגל היה שם עיקר דירה. וכי תיבא מדרבנן. מימה דלמאי לא חייב כלום דלעיל לשכת
פרהדרין לא מחייב רבי יהודה אלא גזירה שמה יאמרו כהן גדול חבוש צבית האסורין והכא מחייב מדרבנן סוכה אלו
צית. ולכא למימר דגוייה נמי דקאמר לעיל גזירה לשכת פרהדרין אטו צית, דהא כמה לשכות היו שם צבית דירה
ולא גורין כזו אטו צית. ואומר רבינו הוקן דבסוכה המסורה לכל גורין אטו צית, אבל לשכת פרהדרין מסורה לרזין
וכשכלל לא קל יניחו מלהניח מוזהה צמחים, ואיניש דעלמא לא מקוין אדעמיהו שאין שם. וכי תיבא מדרבנן. מוזה
ואכתי קשיא דרבנן דרבנן דלעיל מחייבי והכא פטרי. מיהו לא מקוין דלעיל לא משני לה.

אפ"י שיהא אלהים ליפת. שזכו פרסיים לצנות צית שני אין
שניה שורה אלא במקדש ראשון שצנה שלמה שצד מורעו של סם:
סקיסתן גווייטא וסקיסתן צרייטא. אכסמה וכסתא קאי ששמן שזה
והס מחו מוקף הרים והחילוניה מקפת את הפנימית ורחוקה פנימית

חוף * מן היקף חילוניה לכל צד מאה
פרסי והיקף החילוניה אלפא פרסי:
מן הארץ היהא ילא. שלא להיות
צבנת דור הפלגה: **ושם אחימן וגו'.**
אליד דדריש שמהמא נקט נמי להאי:
שמיים אס הארץ כשתימות.
והצבר (א"כ"ה ג) והשיין אחד לצדו
שורש צמיצה: **סלמים.** כשורות
הממרישה: **דבר אחר לא גרסינן:**
מעניקין אס החמה. דומה שזארו
נוקב ועולה צמחון הקריע: **אמר**
ר' יהושע בן לוי אמר רבי גרסינן:
אמר קמיה הוה מרבנן. להא
אמקפתא דרצה צר עולא: **נפלו**
כשדיים ביד פרסיים. נלשאר (א) ציד
דריוש המדי וכורש הפרסי חתנו:
והלא כמה לשכות היו שם. לשומרי
הבית: **גזירה היפה.** לקמיה [ע"כ] מפרש
גזירה שמה יאמרו כהן גדול צבית
האסורים הוה חבוש: **אינו צית.**
וגבי מוזהה צבית חבוש: **ועל**
יהודה מחייב. לענין מעשר דקיימא
לן * אין הטבל מתחייב צמעשר מלאכול
ממנו אכילת עראי עד שיראה פני הבית
שנאמר * צעירי הקודש מן הבית:
צעירוב. אס פתוחה לתר שיט זה שאר
דירות אסורת על (בני) כולם אס לא
עירבה עמם: **ובמוזהה.** ואע"ג דלניה
עשויה לימות החמה ולימות הגשמים:
אלא

ששי בנה אלוש תלמי בנה תלבוש ילידי הענק שמעניקין החמה בקומתן אמר רבי יהושע בן לוי
אמר רבי עתידה רומי שתפול ביד פרס שנאמר * לכן שמעו עצת ה' אשר יעץ * (על) אדום ומחשבותיו
אשר חשב * (על) יושבי תימן אם לא יסחבום צעירי הצאן אם לא יישים עליהם נוהם מתקין לה
רבה בר עולא מאי משמע דהאי צעירי הצאן פרס הוא דכתיב (ו) האיל אשר ראית בעל הקרנים (הוא)
מלכי מדי ופרס ואימא יון דכתיב (ו) והצפיר השעיר מלך יון כי סליק רב חביבא בר סורמקי אמרה
קמיה דההוא מרבנן אמר ליה מאן ליה ידע פרושי קראי מותיב תיובתא לרבי מאי צעירי הצאן
זוטרא דאחורי דתני רב יוסף תירס זה פרס אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן משום ר' יהודה
ברבי אלעאי עתידה רומי שתפול ביד פרס קל וחומר ומה מקדש ראשון שבנאוהו בני שם והחריבוהו
כשדיים נפלו כשדיים ביד פרס אמר רב עתידה פרס שתפול ביד רומי אמרו ליה רב כהנא ורב אסי לרב בנויי
ביד סתורי אמר להו אין גזירת מלך היא איכא דאמרי אמר (ליה) אינהו נמי הא קא סתרי בי כנישתא
תניא נמי הכי עתידה פרס שתפול ביד רומי חדא דסתרי בי כנישתא ועוד גזירת מלך הוא שיפלו בוגין
ביד סתורין דאמר רב יהודה אמר רב (ע) אין בן דוד בא עד שתפשוט מלכות רומי הרשעה בכל העולם כולו
תשעה חדשים שנאמר (לכן יתנם עד עת יולדה ילדה ויתר אחיו ישובו על בני ישראל: ת"ר) כל הלשכות
שהיו במקדש לא היו להן מוזהה חוץ מלשכת פרהדרין שהיה בה בית דירה לכהן גדול אמר ר' יהודה
והלא כמה לשכות היו במקדש שהיה להן בית דירה ולא היה להן מוזהה אלא לשכת פרהדרין גזירה היתה
מ"ט דר' יהודה אמר (ע) (רבא) קסבר רבי יהודה כל בית שאינו עשוי לימות החמה ולימות הגשמים אינו בית
אייתיביה אבבי והכתיב (את) בית החורף על בית הקיץ א"ל בית חורף ובית קיץ איקרי בית * שתמא לא
איקרי אייתיביה אבבי * סוכת החג בחג ר' יהודה מחייב וחכמים פוטרין ותני עלה ר' יהודה מחייב בעירוב ובמוזהה
ובמעשר וכי תיבא מדרבנן בשלמא עירוב ומוזהה איכא למימר מדרבנן אלא מעשר מי איכא למימר מדרבנן
דילמא

רבינו חננאל

אין השכינה שורה אלא באהלי שם, ומקדש שני בנויה פריא דאתו מיפת דתני רב יוסף תירס זו פרס וכתיב בני יפת
גומר ומגוג וגו'. אמר רבי עתידה רומי שתפול ביד פרס שנה' לכן שמעו עצת ה' אשר יעץ (על) [אל] אדום ומחשבותיו
וגו', אם [לא] יסחבום צעירי הצאן. ופירש לה צעירי הצאן זוטרא דאחור. ופרסאי מנא לן דמיפת קאתו דכתיב בני יפת
גומר ומגוג כי גומר זו גרמומאי מגוג זו גינתא. מדי כמשמעו. יון זו מקדוניה. תובל זו בית איניקי. והיא גרסי' בע"ז
גבנות בית איניקי. ותירס זו פרס, ומדי רב יוסף תירס זו פרס. מקדש ראשון בנאוהו ישראל שהם בני שם והחריבוהו
כשדים נפלו כשדים ביד פרסיים מקדש שני שבנאוהו פרסיים כו'. אמר רב עתידה פרס שתפול ביד רומי תניא נמי כו',
דאמר רב יהודה אמר רב אין בן דוד בא עד שתפישוט מלכות הרשעה ט' חדשים בכל העולם שנאמר לכן יתנם עד עת
יולדה ילדה ויתר אחיו ישובו. ת"ר כל הלשכות שהיו במקדש לא היה בהן מוזהה חוץ מלשכת פרהדרין מפני שהיא בית
דירה לכהן גדול שבעת ימים בשנה. א"ר יהודה וכי אין שם בית דירה אלא זו בלבד כו'. ואוקמה רבה אליבא דר' יהודה
(לימות החמה ולימות הגשמים) אלא אמרו כל שהיא בית דירה [לימות החמה ולימות הגשמים] חייבת ושאינה בית דירה
פטורה שנאמר ותבתכם על מוזהות ביתך, בתוך סתם כתיב. ואע"ג דכתיב בית החורף ובית הקיץ, בית החורף ובית הקיץ
איקרי בית שתמא לא אקרי אלא העשוי לירית ימות החמה וימות הגשמים. ומותיב אבבי סוכת החג בחג ר' יהודה מחייב
וחכמים פוטרין. ותני עלה ר' יהודה מחייב בעירוב ובמוזהה ובמעשר. כלומר בית הוא דהא קיי"ל אין חייב בעירוב אלא
בית וכן במוזהה. והפירוט נמי אינו חייבין במעשר עד שיראו פני הבית. ואם האמר מדרבנן חייב

א) לפנינו כש"י לפא ונגיעין דף ר' מביא זה המוס' ד"ה ומני כסם רש"י גס גמ' ה"י שם ובעיובין אקטריסוף ב"ל אלא ככ"י הוא ב"ל א.